

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-175-22

Druk nr 2899
Warszawa, 27 grudnia 2022 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy

- o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników

Art. 1. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2022 r. poz. 933, 1155 i 2140) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) emeryturze podstawowej – rozumie się kwotę równą 90% najniższej emerytury określonej w przepisach emerytalnych;”;

2) po art. 27 dodaje się art. 27a w brzmieniu:

„Art. 27a. 1. Do emerytury rolniczej przysługuje dodatek z tytułu opłacania składki, o której mowa w art. 17 ust. 2 lub 4, w wysokości 0,5% emerytury podstawowej za każdy rok opłacania takiej składki.

2. Dodatek, o którym mowa w ust. 1, wypłaca się wraz z emeryturą rolniczą.”;

3) w art. 48 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. W przypadku zmiany wysokości emerytury podstawowej, wskutek przeprowadzenia corocznej waloryzacji emerytur i rent przysługujących na podstawie przepisów emerytalnych, świadczenie, którego wysokość jest ustalona za pomocą wskaźnika wymiaru, wypłaca się w zmienionej wysokości, z uwzględnieniem terminów tej waloryzacji. O zmianie wysokości tego świadczenia zawiadamia się uprawnionego.

5. Jeżeli świadczenie wypłacane w zmienionej wysokości, o którym mowa w ust. 4, jest niższe od kwoty najniższej emerytury określonej w przepisach emerytalnych, przepisy ust. 2a i 2b stosuje się odpowiednio.”;

4) uchyla się art. 48a;

5) w art. 64 w ust. 3 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) osoby uprawnione do renty rodzinnej, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 1 i 2.”.

Art. 2. Osoby uprawnione do renty rodzinnej, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 3 i 4 ustawy zmienianej w art. 1, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy uzyskały orzeczenie albo wniossek, o których mowa w art. 64 ust. 6 pkt 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 1, mogą skorzystać z rehabilitacji leczniczej po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli to

orzeczenie albo ten wniosek zostaną pozytywnie zaopiniowane przez lekarza regionalnego inspektora orzecznictwa lekarskiego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Art. 3. Do spraw o ustalenie prawa do emerytury rolniczej i jej indywidualnego wymiaru wszczętych i niezakończonych ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 4. 1. Osobom, którym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ustalono prawo do emerytury rolniczej, dodatek, o którym mowa w art. 27a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, przysługuje od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Ustalenie prawa do dodatku osobom, o których mowa w ust. 1, następuje w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 5. 1. W 2023 r. do świadczeń emerytalno-rentowych wypłacanych z funduszu emerytalno-rentowego, o którym mowa w art. 78 ustawy zmienianej w art. 1, nie stosuje się przepisów art. 29 ust. 10 i 12 oraz art. 52 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.¹⁾).

2. O dokonanych zmianach planu finansowego funduszu emerytalno-rentowego, o którym mowa w art. 78 ustawy zmienianej w art. 1, Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego niezwłocznie informuje ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.

Art. 6. W 2023 r. minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek dysponenta części 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, może dokonywać przeniesień wydatków budżetowych z części 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój Wsi, 35 – Rynki Rolne lub 62 – Rybołówstwo do części 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 1, 3 i 4, które wchodzi w życie z dniem 1 marca 2023 r.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1692, 1725, 1747, 1768, 1964 i 2414.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników ma na celu m.in. zmianę w zakresie waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych rolniczych. Proponowana zmiana sprowadza się do powiązania wysokości emerytury podstawowej z kwotą w wysokości 90% najniższej emerytury określonej w przepisach emerytalnych. Emerytura podstawowa stanowi podstawę wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych rolniczych, gdyż świadczenia te wypłaca się w kwocie odpowiadającej iloczynowi wskaźnika wymiaru ustalanego na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników i aktualnej emerytury podstawowej. Obecnie emerytura podstawowa (od dnia 1 marca 2022 r. wynosi 1084,58 zł) jest znacząco niższa od najniższej emerytury (od dnia 1 marca 2022 r. wynosi 1338,44 zł).

Mając na względzie, że świadczenia rolnicze są stosunkowo niskie, zaproponowane w przedmiotowym projekcie ustawy rozwiązanie pozwoli zrekompensować świadczeniobiorcom ich oczekiwania w trakcie przyszłorocznej waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych rolniczych. Jest to szczególnie istotne z tego względu, że z zapowiedzi dotyczących tegorocznej (w roku 2022) waloryzacji wynikało, że świadczenia wzrosną o 7 proc., a sposób waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych rolniczych nie pozwolił osiągnąć tej wartości, co spotkało się z dużym niezadowoleniem świadczeniobiorców.

Dodatkową przesłanką do zmian jest planowany wskaźnik waloryzacji świadczeń emerytalnych w roku 2023, na poziomie 13,8 proc. Obecny sposób waloryzacji rolniczych świadczeń emerytalno-rentowych nie gwarantowałby podwyżki świadczeń na przewidywanym poziomie.

W związku z tym, że zgodnie z projektem ustawy emerytura podstawowa będzie równa kwocie 90% najniższej emerytury określonej w przepisach emerytalnych, były konieczne zmiany w art. 48 i art. 48a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Dodanie art. 27a w projekcie ustawy jest konsekwencją postulatów zgłaszanych przez rolników i organizacje rolnicze, których zdaniem krzywdzące jest to, że osoby opłacające podwójną składkę na ubezpieczenie emerytalno-rentowe lub składkę dodatkową z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych o powierzchni powyżej 50 ha przeliczeniowych nie uzyskują z tego tytułu rekompensaty podczas ustalania prawa do emerytury rolniczej. Na podstawie tego przepisu będzie przysługiwał takim osobom dodatek z tytułu opłacania podwójnej składki albo składki dodatkowej na ubezpieczenie emerytalno-rentowe. Projekt zakłada, że zarówno rolnikom opłacającym podwójną składkę na

ubezpieczenie emerytalno-rentowe, jak i rolnikom opłacającym składkę dodatkową będzie przysługiwać, oprócz części składkowej w wysokości 1%, dodatek do emerytury rolniczej w wysokości 0,5% emerytury podstawowej za każdy rok opłacania podwójnej składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe. Dodatek z tytułu opłacania wyższej składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe należy do zakresu świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia. Zatem mając na względzie, że zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, zwanej dalej „KRUS”, wydaje decyzje w sprawach ustalenia prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia i ich indywidualnego wymiaru, również ustalenie prawa do tego dodatku nastąpi na podstawie decyzji Prezesa KRUS i na zasadach określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników. Należy dodatkowo wyjaśnić, że dodatek z tytułu opłacania podwójnej składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe lub składki dodatkowej będzie podlegał podwyższaniu w wyniku corocznej waloryzacji najniższej emerytury określonej w przepisach emerytalnych.

Proponowana w art. 1 pkt 5 zmiana wynika z potrzeby doprecyzowania regulacji zawartej w art. 64 ust. 3 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. poz. 1155) wprowadziła zmianę w art. 64 polegającą na przeniesieniu z aktu wykonawczego do ustawy przepisów dotyczących warunków kierowania przez KRUS na rehabilitację leczniczą. Do czasu wejścia w życie ww. nowelizacji na rehabilitację leczniczą były kierowane dzieci, jeżeli były w wieku uprawniającym do renty rodzinnej. W związku z powyższym istnieje konieczność doprecyzowania zakresu podmiotowego w stosunku do osób uprawnionych do renty rodzinnej mogących skorzystać z rehabilitacji leczniczej przez szczegółowe odniesienie się do art. 29 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

W art. 2 został zaproponowany przepis przejściowy w związku z doprecyzowaniem regulacji zawartej w art. 64 ust. 3 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zgodnie z proponowanym przepisem osoby, które uzyskały orzeczenie albo wnioski, o których mowa w art. 64 ust. 6 pkt 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, jeżeli to orzeczenie albo wnioski zostaną pozytywnie zaopiniowane przez lekarza regionalnego inspektora orzecznictwa lekarskiego KRUS, będą mogły skorzystać z rehabilitacji leczniczej.

Proponowane art. 3 i art. 4 stanowią przepisy przejściowe przewidziane z myślą o osobach, które w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy będą w trakcie postępowania o ustalenie prawa do emerytury rolniczej bądź przed wejściem w życie projektowanej ustawy ustalono im prawo do tego świadczenia bez dodatku z tytułu opłacania wyższej składki na ubezpieczenie

emerytalno-rentowe. Regulacja zaproponowana w art. 3 dotyczy osób, które w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy jeszcze nie nabyły prawa do świadczenia emerytalnego, a są w trakcie postępowania o ustalenie prawa do tego świadczenia. Zatem ten przepis stanowi, że w takim przypadku stosuje się przepisy ustawy w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą i ma ona za zadanie wyeliminowanie wątpliwości, jakie regulacje mają wtedy zastosowanie i tym samym ułatwienie i skrócenie postępowania. Regulacja zaproponowana w art. 4 dotyczy natomiast osób, które nabyły prawo do emerytury przed wejściem w życie przepisów projektowanej ustawy. Przepis stanowi, że w takim przypadku organ rentowy ustali prawo do dodatku w terminie maksymalnie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. Przyznanie dodatku do emerytury z tytułu opłacania podwójnej lub dodatkowej składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe wymaga, oprócz konieczności dostosowania systemów informatycznych, manualnej weryfikacji przez pracowników organu rentowego okresów podlegania ubezpieczeniu w jednym systemie informatycznym (nSIU) oraz manualnego wprowadzenia danych do drugiego systemu (FARMER). Organ rentowy nie posiada w bazie danych szczegółowych informacji na temat osób opłacających w przeszłości składki, z tytułu których będzie przysługiwał dodatek do emerytury rolniczej. Co prawda posiada informacje o osobach opłacających składki, z tytułu których będzie przysługiwał dodatek do emerytury rolniczej, niemniej dane te są umieszczone w systemie informatycznym obsługującym osoby ubezpieczone (nSIU) i nie ma możliwości automatycznego ich przeniesienia do systemu obsługującego przyznawanie i wypłatę świadczeń emerytalno-rentowych (FARMER). Konsekwencją tego jest wskazanie maksymalnego terminu 6 miesięcy, w ciągu którego nastąpi ustalenie prawa do dodatku, który będzie przysługiwał tym osobom od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

Projektowane art. 5 i art. 6 są związane z szacowanym wzrostem kosztów funduszu emerytalno-rentowego. Konieczność ich dodania jest podyktowana potrzebą ustanowienia możliwości dokonania zwiększenia dotacji do funduszu emerytalno-rentowego w 2023 r., bowiem przepis art. 29 ust. 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych wskazuje, że zmiany planu finansowego państwowego funduszu celowego nie mogą powodować zwiększenia dotacji z budżetu państwa. Z kolei art. 29 ust. 12 ww. ustawy stanowi, że zmiany planu finansowego państwowego funduszu celowego dokonuje odpowiednio minister albo inny organ dysponujący tym funduszem po uzyskaniu zgody Ministra Finansów i opinii sejmowej komisji do spraw budżetu.

Projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 1, 3 i 4, które wejdą w życie z dniem 1 marca 2023 r., a jest to wynik zmian będących konsekwencją potrzeby zapewnienia odpowiedniej waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych rolniczych w przyszłym roku.

Projekt nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki.

Projektowane przepisy nie będą miały wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

Projektowane przepisy spowodują podwyższenie przychodów świadczeniobiorców, co będzie miało pozytywny wpływ na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe oraz sytuację osób niepełnosprawnych i osób starszych.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy został zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w trybie § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy został umieszczony w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod nr UD450.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pani Anna Gembicka – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Ernest Nasternak, Departament Oświaty i Polityki Społecznej, tel. 22 623 22 90, e-mail: ernest.nasternak@minrol.gov.pl Katarzyna Witczak, Departament Oświaty i Polityki Społecznej, tel. 22 623 15 36, e-mail: katarzyna.witczak@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 13 grudnia 2022 r.</p> <p>Źródło inne</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD450</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

- 1) Świadczenia rolnicze są stosunkowo niskie. Od dnia 1 marca 2022 r. emerytura podstawowa wynosi 1084,58 zł i jest znacząco niższa od najniższej emerytury, która od dnia 1 marca 2022 r. wynosi 1338,44 zł. Obecny sposób wyliczenia emerytury podstawowej (która jest o 253,86 zł niższa od najniższej emerytury) skutkuje tym, że wysokość świadczeń osób z długim stażem ubezpieczeniowym (do 37 lat) jest niższa od emerytury najniższej, co powoduje konieczność ich podwyższenia do wysokości tejże emerytury;
- 2) Według stanu na dzień 30 kwietnia 2022 r. aż 796 021 osób otrzymuje świadczenia emerytalno-rentowe w kwocie od 1300,01 zł do 1400,00 zł, co stanowi ok. 80% osób uprawnionych do takich świadczeń;
- 3) Przeciętna wysokość rolniczego świadczenia emerytalno-rentowego w I półroczu 2022 r. wynosi 1367,24 zł;
- 4) Brak mechanizmu rekompensującego opłacanie podwójnej składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe z tytułu prowadzenia oprócz działalności rolniczej dodatkowo pozarolniczej działalności gospodarczej lub składki dodatkowej z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych o powierzchni powyżej 50 ha przeliczeniowych;
- 5) W związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. poz. 1155) istnieje konieczność doprecyzowania przepisów w zakresie rehabilitacji leczniczej – definicja osoby uprawnionej do renty rodzinnej (krąg podmiotów uprawnionych do rehabilitacji leczniczej).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowana nowelizacja ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2022 r. poz. 933, 1155 i 2140) obejmuje:

- 1) zmianę sposobu waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych rolniczych;
- 2) wprowadzenie mechanizmu rekompensującego opłacanie podwójnej składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe z tytułu prowadzenia oprócz działalności rolniczej dodatkowo pozarolniczej działalności gospodarczej lub składki dodatkowej z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych o powierzchni powyżej 50 ha przeliczeniowych;
- 3) doprecyzowanie przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w zakresie rehabilitacji leczniczej.

Pierwsza ze zmian sprowadza się do powiązania wysokości emerytury podstawowej z wysokością najniższej emerytury, określonej w przepisach emerytalnych. Obecnie emerytura podstawowa stanowi podstawę wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych rolniczych, gdyż świadczenia te wypłaca się w kwocie odpowiadającej iloczynowi wskaźnika wymiaru ustalanego na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników i aktualnej emerytury podstawowej. Zaproponowane rozwiązanie pozwoli zrekomensować świadczeniobiorcom ich oczekiwania dotyczące podwyższenia wysokości świadczeń.

Druga zmiana sprowadza się do możliwości uzyskiwania dodatku do emerytur rolniczych na zasadach zbliżonych do zasad, na jakich jest ustalana wysokość części składkowej świadczeń emerytalno-rentowych rolniczych.

Kolejna zmiana wynika z konieczności doprecyzowania przepisów w zakresie rehabilitacji leczniczej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Osoby uprawnione do świadczeń emerytalno-rentowych rolniczych	ok. 971 tys. osób	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, zwana dalej „KRUS”	Stworzenie gwarancji dla świadczeniobiorców KRUS, że zwiększenie świadczeń emerytalno-rentowych rolniczych w związku ze wzrostem kwoty najniższej emerytury będzie dokonywane na właściwym poziomie i tym samym pozwoli na zachowanie konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego.
Osoby uprawnione do emerytury rolniczej, które w trakcie aktywności zawodowej opłacały składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w podwójnej wysokości z tytułu prowadzenia oprócz działalności rolniczej dodatkowo pozarolniczej działalności gospodarczej lub składki dodatkowej z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych o powierzchni powyżej 50 ha przeliczeniowych	ok. 97 tys. osób	KRUS	Możliwość zwiększenia emerytury rolniczej za okresy opłacania składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w wysokości wyższej od składki podstawowej.
KRUS	1	KRUS	Koszty modyfikacji systemów informatycznych KRUS w związku z procedowaną legislacją. Dodatkowe obowiązki wiążące się z realizacją ustawy (wypłatą dodatku).
Osoby ubezpieczone w KRUS opłacające składkę na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	1 054 tys. osób	KRUS	Podwyższenie wysokości opłacanej składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w związku z powiązaniem wysokości emerytury podstawowej z wysokością najniższej emerytury, określonej w przepisach emerytalnych.
Narodowy Fundusz Zdrowia	1	KRUS	W związku ze zwiększeniem świadczeń emerytalno-rentowych wzrosną wpływy do Narodowego Funduszu Zdrowia z uwagi na odprowadzaną składkę zdrowotną.
5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji			
Nie prowadzono konsultacji poprzedzających opracowanie projektu.			
W ramach opiniowania projekt został przekazany do następujących podmiotów:			
1) Porozumienie Rolnicze;			

- 2) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 3) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych;
- 4) Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
- 5) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”;
- 6) Związek Zawodowy Rolnictwa „Samobrona”;
- 7) Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;
- 8) Federacja Związków Pracodawców –Dzierżawców i Właścicieli Rolnych;
- 9) Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników;
- 10) Krajowa Rada Izb Rolniczych;
- 11) Krajowa Rada Spółdzielcza;
- 12) Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”;
- 13) Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”;
- 14) Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 15) Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”;
- 16) Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”;
- 17) Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych;
- 18) Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych;
- 19) Rada Ubezpieczenia Społecznego Rolników;
- 20) Związek Pracodawców Business Centre Club;
- 21) Forum Związków Zawodowych;
- 22) Konfederacja Lewiatan;
- 23) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
- 24) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 25) Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza.

Projekt, stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348), został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem		3.350,093	4.416,477	4.671,308	4.865,167	5.080,208	5.304,753	5.539,223	5.784,057	6.039,713	6.306,668	51.357,667
budżet państwa												
JST												
Fundusz Emerytalno-Rentowy – przychody		3.073,480	4.051,814	4.285,604	4.463,456	4.660,741	4.866,746	5.081,856	5.306,474	5.541,021	5.785,934	47.117,126
Narodowy Fundusz Zdrowia		276,613	364,663	385,704	401,711	419,467	438,007	457,367	477,583	498,692	520,734	4.240,541
Wydatki ogółem	0,330	5.809,855	7.635,389	8.087,034	8.431,360	8.817,179	9.214,618	9.633,395	10.068,544	10.525,303	11.001,090	89.224,097
budżet państwa		2.736,375	3.583,575	3.801,430	3.967,904	4.156,438	4.347,872	4.551,539	4.762,070	4.984,282	5.215,156	42.106,641
JST												
Fundusz Administracyjny – koszty	0,330											0,330
Fundusz Emerytalno-Rentowy – koszty		3.073,480	4.051,814	4.285,604	4.463,456	4.660,741	4.866,746	5.081,856	5.306,474	5.541,021	5.785,934	47.117,126
Saldo ogółem	-0,330	2.459,762	3.218,912	3.415,726	3.566,193	3.736,971	3.909,865	4.094,172	4.284,487	4.485,590	4.694,422	-37.866,430
budżet państwa		2.736,375	3.583,575	3.801,430	3.967,904	4.156,438	4.347,872	4.551,539	4.762,070	4.984,282	5.215,156	-42.106,641
JST												
Fundusz Administracyjny	-0,330											-0,330
Fundusz Emerytalno-Rentowy		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Narodowy Fundusz Zdrowia		276,613	364,663	385,704	401,711	419,467	438,007	457,367	477,583	498,692	520,734	4.240,541

Źródła finansowania	<p>Projektowana nowelizacja będzie miała wpływ na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa. Wydatki/koszty będą poniesione w ramach części 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz państwowych funduszy celowych, tj. Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Administracyjnego (koszty modyfikacji systemów informatycznych zostaną poniesione w ramach środków własnych KRUS Funduszu Administracyjnego).</p> <p>W 2023 r. minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek dysponenta części 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, może dokonywać przeniesień wydatków z części budżetowych 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój Wsi i 35 – Rynki rolne.</p> <p>Projektowane wydatki/koszty (po uwzględnieniu przychodów ze składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe) będą podstawą do zwiększenia limitu wydatków w części 72 budżetu państwa.</p> <p>Przychody ze składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe trafią do Funduszu Emerytalno-Rentowego.</p>
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Projektowana nowelizacja powoduje konieczność ponoszenia nowych wydatków/kosztów. Projekt nie jest neutralny dla sektora finansów publicznych. Wyliczeń dokonano w KRUS.</p> <p>Wskaźniki waloryzacji na lata 2023–2032 wyliczono w oparciu o Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (Aktualizacja – kwiecień 2022) oraz o wskaźniki z Założeń projektu budżetu państwa na rok 2023 (sierpień 2022 r.), zakładając, że świadczenia emerytalno-rentowe będą waloryzowane wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów powiększonym o 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia.</p> <p>Współczynniki waloryzacji w poszczególnych latach przyjęto w następujący sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2023 r. – 113,79%; ▪ 2024 r. – 110,19%; ▪ 2025 r. – 105,77%; ▪ 2026 r. – 104,15%; ▪ 2027 r. – 104,42%; ▪ 2028 r. – 104,42%; ▪ 2029 r. – 104,42%; ▪ 2030 r. – 104,42%; ▪ 2031 r. – 104,42%; ▪ 2032 r. – 104,42%. <p>Poniżej wskazane zostały roczne dane dotyczące przychodów i kosztów Funduszu Emerytalno-Rentowego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przychody ze składek (wpływy): <ol style="list-style-type: none"> a) 2018 r. – 1 399 mln zł, b) 2019 r. – 1 401 mln zł, c) 2020 r. – 1 072 mln zł, d) 2021 r. – 1 445 mln zł; 2) dotacja z budżetu państwa do FER: <ol style="list-style-type: none"> a) 2018 r. – 17 097 mln zł, b) 2019 r. – 18 511 mln zł, c) 2020 r. – 18 430 mln zł, d) 2021 r. – 18 367 mln zł; 3) łączne koszty FER (bez tzw. „zbiegów”): <ol style="list-style-type: none"> a) 2018 r. – 18 601 mln zł, b) 2019 r. – 20 223 mln zł, c) 2020 r. – 19 832 mln zł, d) 2021 r. – 19 975 mln zł; 4) średnia emerytura rolnicza: <ol style="list-style-type: none"> a) 2018 r. – 1109,45 zł, b) 2019 r. – 1261,50 zł, c) 2020 r. – 1263,46 zł, d) 2021 r. – 1324,82 zł. <p>1. Szacowana kwota waloryzacji w 2023 r. w wysokości 3.018,181 mln zł będzie stanowić koszt Funduszu Emerytalno-Rentowego.</p> <p>Szacowania skutków projektu ustawy dokonano na danych indywidualnych za miesiąc sierpień 2022 r. Skutki regulacji dla rozwiązania polegającego na podwyższeniu wysokości emerytury podstawowej do 90% wysokości najniższej emerytury zostały oszacowane w taki</p>

sposób, że wyliczono koszty wypłat świadczeń emerytalno-rentowych na dotychczasowych zasadach oraz wg nowych zasad, a różnica stanowi koszty przyjęcia regulacji w latach 2023-2032.

Szacowane dane na rok 2024 oraz kolejne lata obejmują wypłaty pełnego roku.

W każdym kolejnym roku przyjęto wzrost świadczenia emerytalno-rentowego wskaźnikiem waloryzacji, a koszty ukształtowały się na poziomie:

- w 2024 r. – 3.990,880 mln zł,
- w 2025 r. – 4.221,154 mln zł,
- w 2026 r. – 4.396,332 mln zł,
- w 2027 r. – 4.590,650 mln zł,
- w 2028 r. – 4.793,557 mln zł,
- w 2029 r. – 5.005,432 mln zł,
- w 2030 r. – 5.226,672 mln zł,
- w 2031 r. – 5.457,691 mln zł,
- w 2032 r. – 5.698,921 mln zł.

2. Szacunkowy w 2023 r. łączny koszt Funduszu Emerytalno-Rentowego wprowadzenia zmiany dotyczącej osób uprawnionych do emerytury rolniczej, które otrzymują dodatek z tytułu opłacania wyższej składki, wyniesie w kwocie rocznej 138,247 mln zł.

Biorąc pod uwagę, że nie wszystkie osoby uzyskują prawo do dodatku z uwagi na nieosiągnięcie wieku emerytalnego, przyjęto ok. 40% osób opłacających składkę w podwyższonej lub podwójnej wysokości, tj. w 2023 r. kwotę **55,299 mln zł**.

Założenia przyjęte do wyliczeń jako baza na rok 2022:

Oszacowana kwota zwiększenia emerytury w części składkowej za 12 lat opłacania składki dodatkowej z tytułu gospodarstwa powyżej 50 ha:

- 1) ok. 22 tys. osób płaciło podwyższoną składkę przez 12 lat;
- 2) wskaźnik wzrostu świadczenia:
 - w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 4 pkt 1 – 0,5% emerytury podstawowej – 15 830 osób x 1201,60 zł x 0,5% x 12 miesięcy x 12 lat – **13 729 548,96 zł**;
 - w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 4 pkt 2 – 0,5% emerytury podstawowej – 3453 osoby x 1204,60 zł x 0,5% x 12 miesięcy x 12 lat – **2 994 828,34 zł**;
 - w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 4 pkt 3 – 0,5% emerytury podstawowej – 2326 osób x 1204,60 zł x 0,5% x 12 miesięcy x 12 lat – **2 017 367,71 zł**;
 - w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 4 pkt 4 – 0,5% emerytury podstawowej – 512 osób x 1204,60 zł x 0,5% x 12 miesięcy x 12 lat – **444 063,74 zł**;
- 3) łączny koszt w 2022 r. **19 185 808,75 zł**.

Oszacowana kwota zwiększenia emerytury w części składkowej za 18 lat opłacania podwójnej składki z tytułu prowadzenia działalności:

- 1) ok. 75 tys. osób płaciło podwyższoną składkę przez 18 lat;
- 2) wskaźnik wzrostu świadczenia – w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 2 – 0,5% emerytury podstawowej. Osoby podlegające ubezpieczeniu społecznemu rolników prowadzące dodatkowo pozarolniczą działalność gospodarczą opłacają składkę na Fundusz Emerytalno-Rentowy w podwójnej wysokości, tj. dodatkowo opłacają 10% emerytury podstawowej, z tego względu przyjęto, że świadczenie emerytalne tych osób wzrosło o 0,5% za każdy rok opłacania składek w podwójnej wysokości – 74 793 osoby x 1204,60 zł x 0,5% x 12 miesięcy x 18 lat – **97 303 299,62 zł**;
- 3) łączny koszt w 2022 r. – 116 489 108,38 zł, a w kolejnych latach łączny koszt oszacowano na:
 - w 2023 r. – 138,247 tys. zł,
 - w 2024 r. – 152,335 tys. zł,
 - w 2025 r. – 161,125 tys. zł,
 - w 2026 r. – 167,811 tys. zł,
 - w 2027 r. – 175,228 tys. zł,
 - w 2028 r. – 182,974 tys. zł,
 - w 2029 r. – 191,061 tys. zł,
 - w 2030 r. – 199,506 tys. zł,
 - w 2031 r. – 208,324 tys. zł,
 - w 2032 r. – 217,532 tys. zł.

Biorąc pod uwagę, że nie wszystkie osoby uzyskują prawo do dodatku z uwagi na nieosiągnięcie wieku emerytalnego (przyjęto ok. 40% osób opłacających składkę w podwyższonej lub podwójnej wysokości), kwoty dodatku z tytułu opłacania wyższej składki przedstawiają się następująco:

- 2023 r. – 55,299 mln zł,
- 2024 r. – 60,934 mln zł,
- 2025 r. – 64,450 mln zł,
- 2026 r. – 67,124 mln zł,
- 2027 r. – 70,091 mln zł,
- 2028 r. – 73,189 mln zł,
- 2029 r. – 76,424 mln zł,
- 2030 r. – 79,802 mln zł,
- 2031 r. – 83,330 mln zł,
- 2032 r. – 87,013 mln zł.

3. Dodatkowe przychody Funduszu Emerytalno-Rentowego z tytułu podwyższenia wysokości opłacanej składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w związku z podwyższeniem wysokości emerytury podstawowej do 90% wysokości najniższej emerytury, określonej w przepisach emerytalnych.

Przychody na 2023 r. oszacowano na kwotę **337,105 mln zł**.

Do założeń przyjęto:

- a) kwartalna składka podstawowa za każdego ubezpieczonego wynosi 10% emerytury podstawowej (liczba ok. 1 054 tys. osób),
- b) kwartalna składka dodatkowa za każdego ubezpieczonego wynosi odpowiednio:
 - 12% emerytury podstawowej dla rolników prowadzących działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym o powierzchni powyżej 50 ha do 100 ha przeliczeniowych (liczba ok. 16 tys. osób),
 - 24% emerytury podstawowej dla rolników prowadzących działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym o powierzchni powyżej 100 ha do 150 ha przeliczeniowych (liczba ok. 3 tys. osób),
 - 36% emerytury podstawowej dla rolników prowadzących działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym o powierzchni powyżej 150 ha do 300 ha przeliczeniowych (liczba ok. 2 tys. osób),
 - 48% emerytury podstawowej dla rolników prowadzących działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym o powierzchni powyżej 300 ha przeliczeniowych (liczba ok. 0,5 tys. osób),
- c) podstawą do obliczenia kwoty składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe od II kw. 2023 r. będzie kwota 1429,60 zł.

Dodatkowe przychody Funduszu Emerytalno-Rentowego z tytułu podwyższenia wysokości opłacanej składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w związku z powiązaniem wysokości emerytury podstawowej z wysokością najniższej emerytury:

- w 2023 r. – 337,105 mln zł,
- w 2024 r. – 468,239 mln zł,
- w 2025 r. – 484,174 mln zł,
- w 2026 r. – 495,552 mln zł,
- w 2027 r. – 504,303 mln zł,
- w 2028 r. – 518,874 mln zł,
- w 2029 r. – 530,317 mln zł,
- w 2030 r. – 544,404 mln zł,
- w 2031 r. – 556,739 mln zł,
- w 2032 r. – 570,778 mln zł.

4. Kwota dotacji z budżetu państwa do Funduszu Emerytalno-Rentowego stanowi przychód w postaci gwarancji państwa na wypłatę świadczeń emerytalno-rentowych.

Kwoty wydatków w części 72 budżetu państwa dotacja do Funduszu Emerytalno-Rentowego:

- w 2023 r. – 2.736,375 mln zł,
- w 2024 r. – 3.583,575 mln zł,
- w 2025 r. – 3.801,430 mln zł,
- w 2026 r. – 3.967,904 mln zł,
- w 2027 r. – 4.156,437 mln zł,
- w 2028 r. – 4.347,872 mln zł,
- w 2029 r. – 4.551,539 mln zł,

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ w 2030 r. – 4.762,070 mln zł, ▪ w 2031 r. – 4.984,282 mln zł, ▪ w 2032 r. – 5.215,156 mln zł. <p>5. Koszty modyfikacji systemów informatycznych KRUS, finansowane w ramach Funduszu Administracyjnego, oszacowano na kwotę ok. 0,330 mln zł. Szacowany czas realizacji modyfikacji na ok. 2 miesiące.</p> <p>6. Przychody Narodowego Funduszu Zdrowia w 2023 r. w kwocie 276,613 mln zł zostały oszacowane, przyjmując 9% od planowanej dodatkowej kwoty świadczenia w związku z waloryzacją oraz wprowadzenie zmiany dotyczącej osób uprawnionych do emerytury rolniczej, które otrzymają dodatek z tytułu opłacania wyższej składki.</p> <p>7. Zgodnie z art. 50 ust. 6 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.) do dotacji dla funduszu emerytalno-rentowego KRUS na sfinansowanie wypłat świadczeń emerytalno-rentowych gwarantowanych przez państwo nie stosuje się przepisów ust. 1a–1c, 4 i 5 tego artykułu.</p>
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe		2.796,867	3.687,151	3.899,900	4.241,275	5.265,200	42.876,586
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak wpływu.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak wpływu.						
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projekt nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. Zmiany w przepisach ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników spowodują podwyższenie przychodów świadczeniobiorców, co będzie miało pozytywny wpływ na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe oraz sytuację osób niepełnosprawnych i osób starszych.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz: Brak wpływu.	

9. Wpływ na rynek pracy		
Wejście w życie projektu ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ zdrowie
☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ inne:	
Omówienie wpływu	Brak wpływu.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Planowany termin wejścia w życie projektu ustawy – po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 1, 3 i 4 ustawy, które wchodzi w życie z dniem 1 marca 2023 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Proponowane zmiany wynikają z analizy dotychczas obowiązujących rozwiązań prawnych, w tym konieczności zmian mających na celu usprawnienie funkcjonowania ubezpieczenia społecznego rolników. Nie są to zmiany generalnie reformujące, gdzie występowałaby konieczność obserwowania ewaluacji efektów projektowanych rozwiązań.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Załącznik 1 – Oszacowanie skutków finansowych dotyczących zwiększenia emerytur dla ubezpieczonych opłacających dodatkową składkę miesięczną, czyli rolników, których gospodarstwo rolne obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 50 ha przeliczeniowych, oraz opłacających składkę w podwójnej wysokości z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej;		
Załącznik 2 – Porównanie rozkładu liczebności populacji otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe (w obecnie obowiązującej wysokości oraz w wysokości proponowanej w regulacji) dla: kolejnych przedziałów wysokości przyznawanych kwot; dla różnych długości stażu pracy (długość stażu dla przedziałów rocznych).		

I. Oszacowanie skutków finansowych dotyczących zwiększenia emerytur dla ubezpieczonych opłacających dodatkową składkę miesięczną, czyli rolników, których gospodarstwo rolne obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 50 ha przeliczeniowych, oraz opłacających składkę w podwójnej wysokości z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej

Wariant 1

dla wszystkich rolników/współmałżonków opłacających zróżnicowaną dodatkową składkę dla danej grupy obszarowej bez względu na wiek oraz wszystkich rolników/współmałżonków i domowników opłacających składkę w podwójnej wysokości z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej

Wyszczególnienie	Liczba osób (rolników/współmałżonków), za które została wymierzona składka dodatkowa (stan na 31 marca 2022 r.)	Kwota emerytury podstawowej w zł według stanu na 1 marca 2023 r.	Wskaźnik wzrostu świadczenia w %	Miesięczna oszacowana kwota zwiększenia emerytury w części składkowej w zł	Roczna oszacowana kwota zwiększenia emerytury w części składkowej w zł	Oszacowana kwota zwiększenia emerytury w zł za 12 lat opłacania zróżnicowanej składki dla danej grupy obszarowej oraz za 18 lat opłacania podwójnej składki z tyt. prowadzenia dział. gosp.	Waloryzacja 2024	Waloryzacja 2025	Waloryzacja 2026	Waloryzacja 2027	Waloryzacja 2028	Waloryzacja 2029	Waloryzacja 2030	Waloryzacja 2031	Waloryzacja 2032
Grupy obszarowe w ha przeliczeniowych	50,0001-100,0000	15 830	1 588,44	0,5	125 725,03	1 508 700,31	18 104 403,74								
	100,0001-150,0000	3 453	1 588,44	0,5	27 424,42	329 093,00	3 949 115,99								
	150,0001-300,0000	2 326	1 588,44	0,5	18 473,56	221 682,69	2 660 192,24								
	powyżej 300	512	1 588,44	0,5	4 066,41	48 796,88	585 562,52								
	Łącznie	22 121			175 689,41	2 108 272,87	25 299 274,49	27 877 270,56	29 485 789,08	30 709 449,32	32 066 806,98	33 484 159,85	34 964 159,72	36 509 575,58	38 123 298,82
Liczba osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą (opłacających składkę podstawową w podwójnej wysokości) stan na koniec 31.03.2022 r.	74 793	1 588,44	0,5	594 020,96	7 128 251,58	128 308 528,35	141 383 167,39	149 540 976,15	155 746 926,66	162 630 940,82	169 819 228,40	177 325 238,30	185 163 013,83	193 347 219,04	201 893 166,13
RAZEM	96 914			769 710,37	9 236 524,45	153 607 802,85	169 260 437,96	179 026 765,23	186 456 375,98	194 697 747,80	203 303 388,25	212 289 398,02	221 672 589,41	231 470 517,86	241 701 514,75

Założenia do wyliczeń:

- Liczba rolników/współmałżonków, za których została wymierzona dodatkowa składka dla danej grupy obszarowej według stanu na 31 marca 2022 r.
- Do szacunków przyjęto liczbę osób ubezpieczonych w KRUS i prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą (opłacających składkę podstawową w podwójnej wysokości) stan na koniec 31.03.2022 r.
- Kwota emerytury podstawowej w zł według stanu na 1 marca 2022 r. (podlega raz na rok waloryzacji)
- Wskaźnik wzrostu świadczenia:
 - w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 4 pkt 1 – 0,5% emerytury podstawowej;
 - w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 4 pkt 2 – 0,5% emerytury podstawowej;
 - w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 4 pkt 3 – 0,5% emerytury podstawowej;
 - w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 4 pkt 4 – 0,5% emerytury podstawowej;
 - w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 2 – 0,5% emerytury podstawowej. Osoby podlegające ubezpieczeniu społecznemu rolników prowadzące dodatkowo pozarolniczą działalność gospodarczą opłacając składkę na FER w podwójnej wysokości, tj. dodatkowo opłacają 10% emerytury podstawowej, z tego względu przyjęto, że świadczenie emerytalne tych osób wzrosło o 0,5% za każdy rok opłacania składek w podwójnej wysokości.

5. Podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników przy jednoczesnym prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej umożliwiła od 1 stycznia 1997 r. ustawa z dnia 12 września 1996 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2022 r. poz. 933, z późn. zm.), jednak obowiązek opłacania podwójnej składki z tego tytułu powstał z dniem 2 maja 2004 r. (wprowadzono ustawą z dnia 2 kwietnia 2004. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 873)) - z tego względu maksymalny okres opłacania podwójnej składki na FER to 18 lat, tj. 216 miesięcy. Natomiast zróżnicowana składka dla danej grupy obszarowej za gospodarstwa rolne powyżej 50 ha przeliczeniowych wprowadzona ustawą z dnia 24 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. poz. 67) obowiązywała od 1 października 2009 r., z tego względu maksymalny okres opłacania zróżnicowanej składki uzależnionej od wielkości gospodarstwa to 12 lat, tj. 144 miesiące.

40% 61 443,121 67 704,175 71 610,706 74 582,550 77 879,099 81 321,355 84 915,759 88 669,036 92 588,207 96 680,606

Wymiar emerytury podstawowej: 1588,44 zł

przedziały		liczba - wg kwoty aktualnej				liczba - wg kwoty proponowanej			
od	do	emerytury	renty z tytułu niezdolności	renty rodzinne	razem	emerytury	renty z tytułu niezdolności	renty rodzinne	razem
0,00	500,00	1	5 894	6 128	12 023	0	3 487	3 412	6 899
500,01	700,00	36 253	3 227	7 386	46 866	0	2 172	2 620	4 792
700,01	900,00	195	7 274	20	7 489	34 915	1 671	6 712	43 298
900,01	1 100,00	26	2 369	4	2 399	1 462	2 891	736	5 089
1 100,01	1 300,00	59 690	182	1	59 873	67	5 680	53	5 800
1 300,01	1 500,00	654 791	152 912	36 384	844 087	8	2 634	5	2 647
1 500,01	1 700,00	11 194	1 408	3	12 605	37 554	21 426	33 706	92 686
1 700,01	1 900,00	570	21	3	594	299 031	64 025	2 529	365 585
1 900,01	2 100,00	67	4	1	72	358 173	63 708	148	422 029
2 100,01	2 300,00	14	1	0	15	27 090	5 239	3	32 332
2 300,01	2 500,00	9	0	0	9	3 932	337	2	4 271
2 500,01	2 700,00	6	0	1	7	426	15	3	444
2 700,01	2 900,00	4	0	0	4	86	3	0	89
2 900,01	3 100,00	1	0	0	1	41	2	1	44
3 100,01		4	0	0	4	40	2	1	43

(*) - świadczenia bez okresów stażowych oraz renty rodzinne

przedziały (staż)		liczba - wg stażu			
od	do	emerytury	renty z tytułu niezdolności	renty rodzinne	razem
0,00	0,00	80 556	2 048	49 931	132 535
0,01	5,00	0	2 794	0	2 794
5,01	6,00	0	3 260	0	3 260
6,01	7,00	0	2 344	0	2 344
7,01	8,00	0	2 386	0	2 386
8,01	9,00	0	2 434	0	2 434
9,01	10,00	0	2 715	0	2 715
10,01	11,00	0	3 056	0	3 056
11,01	12,00	0	3 229	0	3 229
12,01	13,00	0	3 338	0	3 338
13,01	14,00	0	3 730	0	3 730
14,01	15,00	0	4 019	0	4 019
15,01	16,00	0	4 319	0	4 319
16,01	17,00	0	4 533	0	4 533
17,01	18,00	0	4 875	0	4 875
18,01	19,00	0	5 346	0	5 346
19,01	20,00	0	5 878	0	5 878
20,01	21,00	0	6 180	0	6 180
21,01	22,00	0	6 695	0	6 695
22,01	23,00	0	6 834	0	6 834
23,01	24,00	0	7 575	0	7 575
24,01	25,00	134 221	8 873	0	143 094
25,01	26,00	109 392	6 940	0	116 332
26,01	27,00	41 811	5 839	0	47 650
27,01	28,00	34 643	5 493	0	40 136
28,01	29,00	31 066	5 085	0	36 151
29,01	30,00	32 169	4 934	0	37 103
30,01	31,00	35 234	4 752	0	39 986
31,01	32,00	33 212	4 340	0	37 552
32,01	33,00	31 981	4 368	0	36 349
33,01	34,00	30 384	4 165	0	34 549
34,01	35,00	29 635	3 902	0	33 537
35,01	36,00	24 184	3 752	0	27 936
36,01	37,00	22 067	3 615	0	25 682
37,01	38,00	28 562	3 437	0	31 999
38,01	39,00	19 622	3 260	0	22 882
39,01	40,00	14 966	2 907	0	17 873
40,01		29 120	10 042	0	39 162

Raport z konsultacji publicznych projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (UD450)

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (UD450) został przekazany w ramach konsultacji publicznych następującym podmiotom:

1. NSZZ RI „Solidarność”
2. Krajowemu Związkowi Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych
3. Związkowi Zawodowemu Rolnictwa SAMOOBRONA
4. Krajowej Radzie Izb Rolniczych
5. Związkowi Zawodowemu Rolników „Ojczyzna”
6. Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych
7. Związkowi Zawodowemu Centrum Narodowe Młodych Rolników
8. Federacji Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych
9. Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych
10. Związkowi Zawodowemu Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”
11. Związkowi Zawodowemu Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”
12. Krajowej Radzie Spółdzielczej
13. Radzie Ubezpieczenia Społecznego Rolników
14. Krajowemu Związkowi Rewizyjnemu Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych
15. Związkowi Młodzieży Wiejskiej
16. Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych
17. NSZZ “Solidarność”
18. Forum Związków Zawodowych
19. Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej
20. Konfederacji Lewiatan
21. Związkowi Rzemiosła Polskiego
22. Związkowi Pracodawców Business Centre Club
23. Związkowi Zawodowemu Rolników Rzeczypospolitej “Solidarni”
24. Polskiemu Związkowi Zawodowemu Rolników
25. Związkowi Przedsiębiorców i Pracodawców
26. Federacji Przedsiębiorców Polskich

W ramach konsultacji publicznych opinię do projektu ustawy przedłożyły następujące podmioty:

l.p.	wnioskodawca	Treść opinii	Stanowisko MRiRW
1.	Krajowy Związek Zawodowego Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”	<p>Związek zgadza się, ze stwierdzeniem w pkt. 1a., że świadczenia dla rolników (emerytury i renty) są niskie oraz, że brak jest rekompensaty świadczeniowej dla tych ubezpieczonych, którzy opłacają dodatkowe składki z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej i posiadania gospodarstwa większego niż 50 ha przeliczeniowych użytków rolnych</p> <p>Pkt. 2 Związek nie akceptuje zaproponowanych rozwiązań dot. istniejącego stanu przedstawionego w punkcie 1. Oprócz stwierdzenia, że emerytura podstawowa w KRUS będzie równa najniższej emeryturze systemu powszechnego w ZUS.</p> <p>Wyższa wartość emerytury podstawowej będzie mieć wpływ na część uzupełniającą emerytury z KRUS.</p> <p>W pkt. 2 projektu podano, że zaproponowane rozwiązanie zwiększy świadczenie emerytalne dla ubezpieczonego z 25-letnim stażem ubezpieczeniowym o ok. 240 zł. Wartość ta, nie wskazuje czy wzrost dotyczy części składkowej, czy uzupełniającej, czy też całego świadczenia.</p> <p>W odniesieniu do stwierdzenia „Druga zmiana sprowadza się do możliwości uzyskiwania dodatku do emerytur rolniczych na zasadach zbliżonych do zasad na jakich jest ustalana wysokość części składkowej świadczeń emerytalno-rentowych rolniczych” – zapis w tzw. drugiej zmianie jest skomplikowany i nie wynika z jego treści w jaki sposób dodatek ten byłby ustalany.</p> <p>Obliczona błędnie kwota wzrostu świadczenia emerytalnego dla ubezpieczonego z 25-letnim stażem nie wyczerpuje wszystkich przypadków.</p> <p>Ubezpieczeni w KRUS przechodząc na emeryturę legitymują się zazwyczaj</p>	<p>Uwagi nieuwzględnione – szacowanie skutków finansowych projektu dokonane zostało na danych indywidualnych oraz w oparciu o wskaźniki waloryzacji przyjęte do projektu ustawy budżetowej na rok 2023 (szczegóły w: pkt 6 OSR - <i>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń oraz w załącznikach do OSR</i>). Należy jednocześnie wskazać, iż z uwagi na procedowanie projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 2720) przewidującego podniesienie wysokości przyszłorocznych świadczeń emerytalno-rentowych, w tym najniższej emerytury</p>

l.p.	wnioskodawca	Treść opinii	Stanowisko MRiRW
		dłuższymi stażami ubezpieczeniowymi.	do wysokości 1588,44 zł, dokonano aktualizacji OSR.
2.	Krajowa Rada Izb Rolniczych	<p>Opinia pozytywna.</p> <p>Przedłożony projekt ustawy wprowadza rozwiązania oczekiwane przez rolników i postulowane przez samorząd rolniczy. Proponowane zmiany zmierzają w kierunku wyrównania dysproporcji w zakresie rewaloryzacji świadczeń emerytalnych. Na poparcie zasługuje oparcie wymiaru rolniczej emerytury podstawowej na kwocie najniższej emerytury. Mechanizm uwzględniania opłacania podwójnej lub podwyższonej składki przy wymiarze emerytury (w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą lub pow. gospodarstwa ponad 50 ha – należy uznać za sprawiedliwy i celowy.</p>	
		<p>W projekcie nie uwzględniono postulatu dot. przyznania prawa do emerytury z KRUS, osobom, które pracowały również poza rolnictwem.</p> <p>W ustawie pozostawiono nadal zasadę, „że jeżeli rencista lub jego małżonek jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiada gospodarstwo rolne, to wypłata renty rolniczej w części uzupełniającej ulega zawieszeniu.</p> <p>Kolejnym problemem jest brak możliwości przejścia na emeryturę przez rencistów, którzy z chwilą osiągnięcia wieku emerytalnego nie mają wystarczającej liczby lat składkowych uprawniających do otrzymania emerytury.</p> <p>Osoba pobierająca świadczenie pielęgnacyjne po uzyskaniu uprawnień do emerytury powinna nadal otrzymywać to świadczenie.</p>	<p>Uwagi nieuwzględnione - wnioskowane zmiany poza zakresem regulacji</p>

l.p.	wnioskodawca	Treść opinii	Stanowisko MRiRW
		W związku z obawami o zapewnienie zmian pokoleniowych na wsi Zarząd KRIR proponuje rozważenie możliwości podwyższenia o 20% emerytury tym rolnikom, którzy przekażą gospodarstwo następcy.	
3.	Rada Ubezpieczenia Społecznego Rolników	Opinia pozytywna. Opinia Nr 5/2022 z dnia 20 października 2022 r. – Rada pozytywnie opiniuje projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Jednocześnie RUSR wnosi o dodanie przepisów umożliwiających: 1. Przyznawanie emerytur rolniczych osobom legitymującym się okresem rolniczego ubezpieczenia emerytalno-rentowego krótszym niż 25 lat – w wysokości proporcjonalnej do długości tego okresu, 2. Niezawieszanie wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy rencistom, którzy nie zaprzestali prowadzenia działalności rolniczej – na zasadach analogicznych jak w przypadku emerytów.	Uwaga nieuwzględniona – wnioskowane zmiany poza zakresem regulacji
4.	Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia – Porozumienie Zielonogórskie	Opinia pozytywna.	
5.	Federacja Związków Kółek i Organizacji Rolniczych RP.	Opinia pozytywna.	

Projekt ustawy został zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006,

z późn. zm.) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Z uwagi na zakres projektu nie zasięgnięto opinii oraz nie przeprowadzono konsultacji i uzgodnień z organami oraz instytucjami Unii Europejskiej.

Żaden podmiot nie dokonał zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem w trybie ww. ustawy o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa.

Lech A. Kołakowski

Sekretarz Stanu

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

/podpisano elektronicznie/